

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28.07.2025

Barış BEKTAŞ

Konya Milletvekili

Türkiye, 2000’li yılların ortalarından itibaren hayvancılık sektöründe yaşadığı yapısal dönüşümün bir sonucu olarak canlı hayvan ve kırmızı et ithalatına giderek daha fazla bağımlı hale gelmiştir. Bu süreç, hem üretim maliyetlerinin artması hem de yerli üreticinin yeterince desteklenmemesiyle derinleşmiş, gıda egemenliği ve kırsal kalkınma politikaları açısından ciddi bir tehdit oluşturmuştur.

2015 ile 2025 yılları arasında geçen on yıllık süre zarfında, ülkemiz milyonlarca büyükbaş ve küçükbaş hayvan ithal etmiş; bu ithalat karşılığında yüz milyonlarca dolar döviz yurt dışına çıkmıştır. Halbuki, aynı dönemde Türkiye’nin sahip olduğu geniş meralar, genç hayvancılık potansiyeli ve yerli üretici gücü doğru planlama ve destek mekanizmalarıyla mobilize edilebilseydi, dışa bağımlılığın önüne geçmek mümkün olabilirdi.

Buna rağmen hükümetler, ithalat odaklı politikaları tercih ederek hem üreticiye hem de tüketiciye zarar veren bir kısır döngü yaratmıştır. Yerli üretici, ithal hayvanların fiyat kırıcı etkisiyle rekabet edemez hale gelmiş; tüketici ise artan et fiyatları karşısında alım gücünü kaybetmiştir. İthalatla kısa vadeli piyasa dengesi sağlanmaya çalışılsa da, orta ve uzun vadede hayvancılık sektöründe sürdürülebilirlik ciddi biçimde zedelenmiştir.

Ayrıca, ithal edilen hayvanların hastalık taşıma riski, uygun olmayan nakliye koşulları, et verimi düşük ırkların tercih edilmesi, şeffaf olmayan ihaleler ve kamuoyundan gizlenen ticari bağlantılar, hem sağlık hem de etik boyutlarıyla kamuoyunun tepkisini çekmiştir.

Bu bağlamda;

1. 2015 yılından 2025 yılının Haziran ayı sonuna kadar yıllara göre ÷lkemize ithal edilen canlı büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı nedir?
2. Aynı dönem içinde yapılan canlı hayvan ithalatının toplam parasal karşılığı yıllara göre ne kadardır? Hangi ÷lkelerden ithalat yapılmıştır?
3. Canlı hayvan ithalatı için düzenlenen ihaleler hangi şirketlere verilmiştir? Bu ihalelerin dağılımı ve rekabet durumu kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
4. Bu hayvanların sağlık ve karantina kontrolleri hangi kurumlar tarafından yapılmıştır? 2015-2025 arasında ithalat yoluyla gelen hayvanlarda tespit edilen bulaşıcı hastalık vakası sayısı nedir?
5. Türkiye’de hayvancılığın geliştirilmesi ve ithalata olan bağımlılığın azaltılması amacıyla uygulanan projelerin sonuçları nelerdir? Bu projeler ithalat oranını azaltmış mıdır?
6. 2023-2025 döneminde ithalat bağımlılığını azaltmaya dönük yeni bir strateji ya da eylem planı yürürlüğe konulmuş mudur?
7. 2015 yılından bu yana hayvancılık sektörüne sağlanan destekler artarken, canlı hayvan ithalatında da artış yaşanmasının sebepleri nelerdir?